

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ADMINISTRATIVE FACTORS AFFECTING THE EFFICIENCY OF INTERNAL SUPERVISION IN SCHOOLS UNDER CHACHOENGSAO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

กนกธรร ธรรมรักษ์^{1,*} ลินดา นาคโปย² และ สายฝน เสกขุนทด²

Kanokrat Thammarak^{1,*}, Linda Narkpoy² and Saifon Sekkhunthod²

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา 24000

²สาขาวิชาพื้นฐานและการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา 24000

¹Program in Educational Administration, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University,
Chachoengsao 24000, Thailand

²Program in Foundation and Educational Administration, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University,
Chachoengsao 24000, Thailand

*Corresponding Author: Email: kanokratthammarak@gmail.com

รับบทความ 26 ธันวาคม 2565 แก้ไขบทความ 11 กุมภาพันธ์ 2566 ตอบรับบทความ 17 กุมภาพันธ์ 2566 เผยแพร่บทความ มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา 1) ระดับปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา และ 4) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 306 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ เฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านภาวะผู้นำ รองลงมา คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ด้านแรงจูงใจ 2) ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านประสิทธิภาพการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน รองลงมา คือ ด้านประสิทธิภาพการพัฒนาคู และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ประสิทธิภาพการพัฒนาลักษณะนิสัย 3) ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .871$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาวะผู้นำ ด้านโครงสร้างองค์การ และด้านแรงจูงใจ โดยร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 77.90 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y' = .372 + .478X_4 + .205X_1 + .167X_2 + .101X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .431Z_4 + .215Z_1 + .205Z_2 + .124Z_3$$

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร, ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา, การนิเทศภายในสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine 1) the level of administrative factors of school administrators; 2) the level of the efficiency of internal supervision in schools; 3) the relationship between administrative factors and the efficiency of internal supervision in schools; and 4) the administrative factors affecting the efficiency of

internal supervision in schools. The research sample consisted of 306 participants, including school administrators and teachers. The research instrument was a set of questionnaires. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's moment-product correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research results were as follows: 1) The administrative factors of school administrators were rated at a high level overall and in each aspect, with the highest mean score in leadership, followed by information technology, and motivation, which had the lowest mean score; 2) The efficiency of internal supervision in schools was at a high level overall and in each aspect, with the highest mean score in teaching and learning development, followed by teacher development, and curriculum development, which had the lowest mean score; 3) The relationship between administrative factors and the efficiency of internal supervision in schools was highly positive ($r_{xy} = .871$), with the .05 level of significance; and 4) The administrative factors affecting the efficiency of the internal supervision in schools, encompassing information technology, leadership, organizational structure, and motivation, could jointly predict the efficiency of the internal supervision within schools with 77.90 percent at the .05 level of significance.

The predictive equation could be written in raw scores, and standardized scores as follows:

$$Y' = .372 + .478X_4 + .205X_1 + .167X_2 + .101X_3$$

$$Z'_y = .431Z_4 + .215Z_1 + .205Z_2 + .124Z_3$$

Keywords: Administrative Factors, Efficiency of Internal Supervision in Schools, Internal Supervision in Schools

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580 (ราชกิจจานุเบกษา, 2561, หน้า 8) กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 3 เกี่ยวกับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายด้านการสร้างคนในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรมจริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติตนในการดำรงชีวิต อีกทั้งนโยบายการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนโฉมบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่และการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบาย “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีนวัตกรรม” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม บริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้พื้นที่เป็นฐานและใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน และเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา ใช้กระบวนการคุณภาพ 3 ส่วน คือ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องเชื่อมโยงกัน ในกระบวนการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาไปสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้วยกิจกรรมและวิธีการนิเทศที่เหมาะสม ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัย กำหนดแนวทาง วิธีการนิเทศ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ แนะนำ กำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยศึกษานิเทศก์, 2564ก, หน้า 2)

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ ชี้แนะและพัฒนางานให้ประสบผลสำเร็จทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้กระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของประเทศ การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษาที่เหมาะสม และ

ควรนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดคือ การนิเทศภายในสถานศึกษา ด้วยเหตุผลคือ สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสถานศึกษา เนื่องจากระบบการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร เทคโนโลยี รวมทั้งวิทยาการ สังคม และวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงต้องมีการกระตุ้นให้ครูตื่นตัวอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยไม่ต้องรอรับการนิเทศจากบุคคลภายนอกหรือศึกษานิเทศก์ (อัศวิน วิภาดา, 2557, หน้า 2)

การบริหารการศึกษามีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพของสถานศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จถือเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะบริหารจัดการสถานศึกษาให้เปี่ยมด้วยคุณภาพ มีมาตรฐานจนเป็นที่ยอมรับ และสอดคล้องกับแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ นับเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เป็นความท้าทายความสามารถของผู้บริหาร จึงจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยการบริหารในด้านต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับ สัมมา รณิธย์ (2560, หน้า 29) กล่าวว่า ในการบริหารและการจัดการทางการศึกษา ผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องทำการวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษา โดยที่ขั้นนี้จะเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการได้มาซึ่งแนวทางในการบริหารและการจัดการทางการศึกษาที่เป็นรูปธรรมในการยึดโยงการปฏิบัติงานของทุกระดับในองค์กร ดังที่ เจนภพ ชาโสม (2561, หน้า 163) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านการมุ่งใจ ด้านภาวะผู้นำ และด้านโครงสร้างองค์การส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียน ทั้งนี้ผู้บริหารต้องให้ความสนใจให้กำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน มีการแนะแนวทางการปฏิบัติงานแก่ครูผู้สอน จะเห็นว่าปัจจัยการบริหารเป็นตัวชีวิตองค์ประกอบในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จย่อมมีปัจจัยการบริหารที่แตกต่างไปตามบริบทแต่ละโรงเรียน อีกทั้งยังเปลี่ยนไปตามกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เป็นองค์กรหนึ่งที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบและติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีผลการวิเคราะห์ศักยภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในด้าน จุดอ่อน (Weaknesses) พบว่า การนิเทศการศึกษายังทำได้ไม่ทั่วถึงทุกโรงเรียน เนื่องจากจำนวนศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอในการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2563, หน้า 51)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่รับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
4. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ใช้สนับสนุนการดำเนินงานทางการบริหารขององค์กรให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำ ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านแรงจูงใจ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านภาวะผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้อำนาจในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม มีทักษะในการปฏิบัติงานที่หลากหลาย มีการสั่งงานที่ทำให้บุคลากรทำงานด้วยความเต็มใจ มีความเชื่อมั่นและยอมรับในตัวผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารมีวิธีการโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อฟัง คล้อยตามและปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจและกระตือรือร้น และปฏิบัติงานได้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ด้านโครงสร้างองค์การ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดองค์การสถานศึกษาไว้อย่างเป็นระบบ แสดงถึงสายงานการบริหาร สายบังคับบัญชาตามลำดับชั้น แสดงความสัมพันธ์ด้านอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ จัดแบ่งงานหรือจัดโครงสร้างงาน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน เพื่อดำเนินการ ควบคุม ประสานงานการทำงานร่วมกันของบุคลากรได้อย่างคล่องตัว มีการรายงานอย่างเป็นทางการ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

ด้านแรงจูงใจ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายเพื่อส่งเสริมให้ครูเกิดพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างมีทิศทางตามเป้าหมายของสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นแรงผลักดันให้ครูเกิดความต้องการที่จะปฏิบัติงานในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ด้วยการยกย่องชมเชย การให้กำลังใจ ให้อำนาจ คำตอบแทน การเลื่อนตำแหน่ง การให้เกียรติยศชื่อเสียง การให้สิ่งจูงใจอย่างเพียงพอจะทำให้ครูมีนโยบายไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการส่งเสริมความก้าวหน้าเกี่ยวกับเทคโนโลยีทั้งที่เป็นวัสดุ อุปกรณ์และความก้าวหน้าทางวิชาการมาใช้ในการเรียนการสอน การบริหารงาน ตั้งแต่การสืบค้น การวิเคราะห์ การสร้าง การประมวลผลการจัดเก็บ นำมาใช้ได้อย่างเป็นระบบผ่านเครือข่ายการสื่อสาร ทั้งด้านการประชาสัมพันธ์เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา มีการสร้างภาพลักษณ์หรือความเชื่อมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุคดิจิทัล มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการนิเทศการศึกษา

ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยมีการวางแผนการปฏิบัติงานการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนงานร่วมกันระหว่างผู้รับการนิเทศกับผู้นิเทศในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกด้านตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตลอดจนประเมินผลการนิเทศเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาระบบการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบด้วย 3 ด้านดังนี้

ประสิทธิภาพการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง สถานศึกษามีการวางแผน รวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและบริบทของท้องถิ่น โดยมีการร่วมมือกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร มีการวิเคราะห์หลักสูตรให้เชื่อมโยงกับชุมชนและความต้องการของผู้เรียน มีการศึกษาข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิควิธีการจัดการรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการกำกับ ติดตาม ประชุมประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ

ประสิทธิภาพการพัฒนาการเรียนการสอน หมายถึง สถานศึกษามีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด ส่งเสริมให้ครูออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน มีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล สำหรับใช้ในการวางแผนการจัดการจัดการเรียนรู้และนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการจัดการเรียนรู้พัฒนาขึ้น มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีสื่อการเรียนรู้ที่ดึงดูดความสนใจ มีการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียน การวัดผลประเมินผลการเรียนและการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ประสิทธิภาพการพัฒนาครู หมายถึง สถานศึกษามีกระบวนการส่งเสริมให้ครูเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกระบวนการสอน เพื่อให้ครูสามารถจัดการกิจกรรมการสอน และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาและข้อบกพร่องในการสอนและการทำงานได้ดีขึ้น มีการวิเคราะห์บุคลากร วางแผนการพัฒนาบุคลากร ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผน ส่งเสริมครูให้มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานและวิชาชีพครู มีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี โดยมีการพัฒนาครูในรูปแบบการฝึกอบรม การประชุมสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ สถานศึกษามีการติดตามประเมินผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง สำนักงานทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่เป็นศูนย์ของการบริหารและจัดการศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลและรับผิดชอบสถานศึกษา

ซึ่งมีเขตพื้นที่บริการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพนมสารคาม อำเภอบางคล้า อำเภอแปลงยาว อำเภอรสาธาส์ อำเภอสนามชัยเขต อำเภอท่าตะเกียบ และอำเภอคลองเขื่อน

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้รักษาการแทน หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ครู หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการสอนในตำแหน่งครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดในการสนับสนุนการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

โอลิวา และเปลาส (Oliva & Pawlas, 2004, p. 85; อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานนิเทศฯ, 2562, หน้า 14) ได้กล่าวถึงขอบข่ายในการนิเทศภายในของสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร ในการพัฒนาหลักสูตรผู้นิเทศต้องพร้อมเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยน และปรับรื้อที่จะต้องเกิดขึ้นในโรงเรียน หัวหน้างานหลักสูตรต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาจากความขัดแย้งและสามารถป้องกันความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ ผู้นิเทศเป็นผู้ที่มีบทบาทในการเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นการพัฒนาหลักสูตร กระตุ้นบุคลากรที่ไม่มีความชำนาญ และบุคลากรที่ไม่มีความกระตือรือร้น และให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมใน กระบวนการพัฒนาหลักสูตรด้วย

2. ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน การวางแผนการสอนเป็นสิ่งแรกที่ครูจะต้องเข้าใจและวางแผนไว้ให้ชัดเจน เพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติการสอนและการประเมินผลการสอน แผนการสอนต้องมีความต่อเนื่องและต้องมีผลสะท้อนกลับถึงความสำเร็จของผู้เรียน และต้องแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ผู้นิเทศสามารถช่วยครูให้นำแผนการสอนไปใช้ในการสอนได้ หากแนวทางให้ครูได้เลือกทรัพยากรและยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ช่วยครูให้พัฒนาทักษะการสอนที่มีประสิทธิภาพ

3. การพัฒนาครู การวางแผนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียน เริ่มต้นด้วยการประเมินความต้องการของครูแล้วนำมาเรียงลำดับ โรงเรียนที่มีระบบการทำงานอย่างรวดเร็วทำให้เกิดประโยชน์ต่อครูอย่างมากและหลากหลาย มีโอกาสที่จะพัฒนานตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพได้ เป้าหมายของการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียน คือการพัฒนาครูไปสู่ความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร

แนวคิด เกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

ลิเคิร์ท (Likert, 1967, pp. 147–150) เชื่อว่า การบริหารที่มีประสิทธิภาพ คือ การบริหารที่ได้ทั้งงาน น้ำใจคน และผลผลิตสูง ซึ่งต้องเกิดจากปัจจัยการบริหาร 8 ประการ ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำ 2) แรงจูงใจ 3) การติดต่อสื่อสาร 4) การปฏิสัมพันธ์และอิทธิพลที่มีต่อกันและกัน 5) การตัดสินใจ 6) การกำหนดเป้าหมายหรือสั่งการ 7) การควบคุมการปฏิบัติงาน 8) การกำหนดมาตรฐาน การปฏิบัติงานและการฝึกอบรม

เมโย และคณะ (Mayo & others, 1938; อ้างถึงใน สุนทร โคตรบรรเทา, 2560, หน้า 82) กล่าวว่า การจัดการที่มีประสิทธิภาพมาจากปัจจัยทางการบริหารด้านมนุษย์และสังคม ดังนี้ 1) ขวัญในการปฏิบัติงาน 2) ความรู้สึกเป็นเจ้าของ 3) การจูงใจ 4) การนำ 5) การตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม 6) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

โอดเดน และวอลเตเตอร์ (Odden & Wohlsteeter, 1995; อ้างถึงใน จอมพงศ์ มงคลวนิช 2556, หน้า 54) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารประสบความสำเร็จ ได้แก่

1. การกระจายอำนาจ การบริหารที่มีประสิทธิผลต้องเป็นการกระจายอำนาจไปให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่ง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการมอบหมายได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมาก

2. การเน้นที่การพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนาวิชาชีพครูในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จนั้นจะเป็นการพัฒนาในภาพรวมทั้งสถานศึกษา และเป็นการพัฒนาระหว่างปฏิบัติงานโดยมีแผนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นแผนระยะยาวและมีการติดตามผลที่แน่นอน การพัฒนานั้นอาจเป็นการส่งครูกลุ่มหนึ่งไปรับการอบรม

3. การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ การเผยแพร่สารสนเทศควรเป็นการดำเนินการเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับรู้เรื่องเกี่ยวกับสถานศึกษาให้ได้มากที่สุด

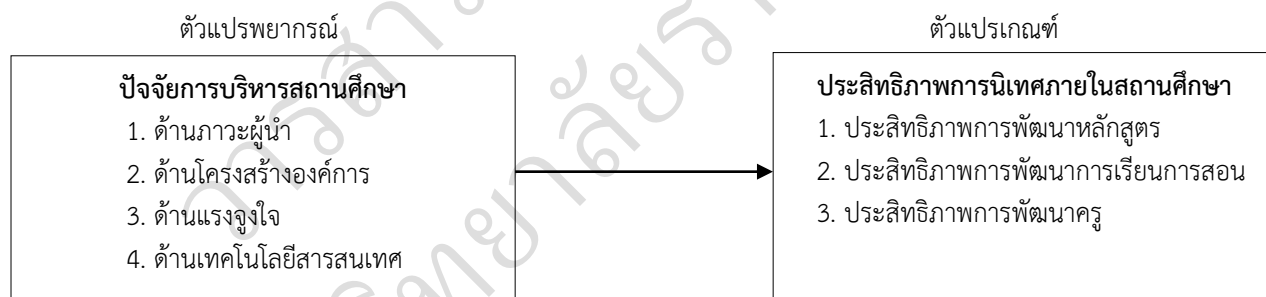
4. การเลือกผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสม สถานศึกษาที่จะประสบผลสำเร็จมักจะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการเป็นผู้นำ รู้จักการมอบหมายงาน ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในการกระจายอำนาจ ในการสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น และชักจูงให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในงานของสถานศึกษา และให้รางวัลอย่างเหมาะสมแก่ครูและเจ้าหน้าที่

5. การมีวิสัยทัศน์ สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่มีการบริหารสถานศึกษาดี จะมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับพันธกิจ ค่านิยม และเป้าหมายที่เกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนเป็นวิสัยทัศน์ที่สัมพันธ์กับแนวทางการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน รวมทั้งการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ วิสัยทัศน์นั้นเกิดมาจากกระบวนการสร้างฉันทามติหรือเป็นความเห็นพ้องของครู ของบุคลากรและผู้มีส่วนได้เสีย เป็นวิสัยทัศน์ที่มีการยอมรับร่วมกันในการจัดการเรียนการสอน การกำหนดหลักสูตรของสถานศึกษาจะสอดคล้องกับแนวทางการจัดหลักสูตรระดับบน ระดับรัฐ และระดับชาติ แต่ครูจะมีอิสระในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดและประเมินผล โดยจะต้องให้นักเรียนมีความรู้และพฤติกรรมที่เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดในที่สุด

6. การให้รางวัล การให้รางวัลแก่บุคคลและกลุ่มต่าง ๆ ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสมอาจจัดได้หลากหลาย เช่น การให้รางวัลเป็นตัวแทน ค่าตอบแทน การยกย่อง การพัฒนาบุคลากรบางสถานศึกษาให้ค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการสถานศึกษาด้วยรางวัลที่ไม่เป็นตัวแทนที่อาจจัดได้ เช่นการบันทึกแสดงความขอบคุณจากผู้บริหารโรงเรียน การเลี้ยงอาหารเป็นกรณีพิเศษและการให้โล่รางวัล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดพื้นฐานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2565 ใน 7 อำเภอ จำนวน 147 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 111 คน และครู จำนวน 1,369 คน รวมประชากรทั้งหมด 1,480 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2565, หน้า 7)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2565 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) โดยผู้วิจัยประมาณขนาดประชากรที่จำนวน 1,500 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 306 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi stage sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็น แบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านโครงสร้างองค์กร 3) ด้านแรงจูงใจ 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ลักษณะแบบสอบถามความคิดเห็นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านประสิทธิภาพการพัฒนาลักษณะ 2) ด้านประสิทธิภาพการพัฒนาระบบการเรียนการสอน 3) ด้านประสิทธิภาพการพัฒนาคู

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. บันทึกเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร หรือ ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2. นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เมื่อพิจารณาเห็นชอบแล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้วเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปตามโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 2 ลักษณะ คือ ส่งด้วยตนเองและส่งผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

4. การเก็บแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง และให้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งคืนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในช่องรับคืนแบบสอบถาม และส่งคืนทางไปรษณีย์ในบางส่วน นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ไปตรวจสอบ ความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Stepwise

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยภาพรวม

ปัจจัยการบริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ภาวะผู้นำ (X_1)	4.16	.73	มาก
2. โครงสร้างองค์การ (X_2)	3.95	.86	มาก
3. แรงจูงใจ (X_3)	3.92	.86	มาก
4. เทคโนโลยีสารสนเทศ (X_4)	4.14	.63	มาก
ภาพรวม	4.04	.69	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.16$) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.14$) ด้านโครงสร้างองค์การ ($\bar{X} = 3.95$) และด้านแรงจูงใจ ($\bar{X} = 3.92$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ประสิทธิภาพการพัฒนาหลักสูตร	4.17	.74	มาก
2. ประสิทธิภาพการพัฒนาการเรียนการสอน	4.34	.72	มาก
3. ประสิทธิภาพการพัฒนาครู	4.26	.72	มาก
ภาพรวม	4.26	.70	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านประสิทธิภาพการพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.34$) ด้านประสิทธิภาพการพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.26$) และ ด้านประสิทธิภาพการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.17$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X	Y
X_1	1.000					
X_2	.755*	1.000				
X_3	.778*	.635*	1.000			
X_4	.781*	.686*	.744*	1.000		
Y	.803*	.750*	.754*	.832*	.871*	1.000

* มีนัยทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความสัมพันธ์ในทางบวกระดับสูง ($r_{xy} = .871$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เรียงตามลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปน้อย คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($r_{x_4y} = .832$) ด้านภาวะผู้นำ ($r_{x_1y} = .803$) ด้านแรงจูงใจ ($r_{x_3y} = .754$) และด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ด้านโครงสร้างองค์การ ($r_{x_2y} = .750$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อหาพยากรณ์ของปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ตัวแปร	b	S.E. _b	β	t	sig
ค่าคงที่ (Constant)	.372	.128		2.905	.004
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X ₄)	.478	.052	.431	9.201*	.000
ด้านภาวะผู้นำ (X ₁)	.205	.050	.215	4.066*	.000
ด้านโครงสร้างองค์การ (X ₂)	.167	.035	.205	4.737*	.000
ด้านแรงจูงใจ (X ₃)	.101	.038	.124	2.642*	.009

R = .883, R² = .779, S.E._{est} = .33015, F = 6.980, P = .009

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เรียงตามลำดับค่าอำนาจพยากรณ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X₄) ด้านภาวะผู้นำ (X₁) ด้านโครงสร้างองค์การ (X₂) และด้านแรงจูงใจ (X₃) โดยมีค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R²) เท่ากับ .779 แสดงว่า ปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ได้ร้อยละ 77.90

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = a + bX_4 + bX_1 + bX_2 + bX_3$$

$$Y' = .372 + .478X_4 + .205X_1 + .167X_2 + .101X_3$$

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Z'_y = .431Z_4 + .215Z_1 + .205Z_2 + .124Z_3$$

จากการศึกษา เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาให้ความสำคัญกับปัจจัยทางการบริหารเป็นทรัพยากรหรือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานเอกชน เพราะประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์และคุณภาพของปัจจัยการบริหาร การบริหารจัดการทุกประเภทจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรหรือปัจจัยทางการบริหารที่ถูกนำมาใช้หรือสนับสนุนให้งานสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ พันธ์ ภิรมย์รักษ์ (2557, หน้า 25-34) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า ปัจจัยทางการบริหาร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ปัทมา เนตรทอง (2563, หน้า 163-171) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนในอำเภอสว่างวีระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาในอำเภอสว่างวีระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วีระยุทธ ขาตะกาญจน์ (2556, หน้า 29) ได้กล่าวว่า ในการบริหารและการจัดการทางการศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องทำท้าววิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการได้มาซึ่งแนวทางในการบริหารและการจัดการทางการศึกษา ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษา คือ วิธีการ แนวทางการปฏิบัติที่จะสนับสนุนให้องค์กรสามารถบรรลุตามจุดประสงค์และวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ เช่นเดียวกับ วาติทยา ราชภักดี (2561, หน้า 15) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางการบริหาร คือ สิ่งที่จะมาสนับสนุนการดำเนินงานทางการบริหารที่ทำให้เกิดความสำเร็จต่อการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการบริหารงานในโรงเรียน

2. ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการบริหารการนิเทศเป็นอย่างดี มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีการแบ่งพื้นที่ในการนิเทศออกเป็นเขตคุณภาพการศึกษา โดยมีรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ คณะกรรมการเขตคุณภาพการศึกษา และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาร่วมรับผิดชอบในการกำกับดูแล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรรถพร โลคำ (2565, หน้า 186) ได้ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การนิเทศภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อาลิษา กาวินา (2564, หน้า 11) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ซูลิแวน และแกรนซ์ (Sullivan & Glanz, 2005, p. 27) กล่าวว่า การนิเทศเปรียบเสมือนเครื่องมือที่จะยกระดับการสอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารที่จะใช้การนิเทศให้สามารถสนองตอบความต้องการจำเป็นของครูและนักเรียนได้เพียงไร ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของนักการศึกษาหลายท่านที่มองว่าการนิเทศเป็น “จุดศูนย์กลางของการยกระดับการสอน การนิเทศเป็นกระบวนการที่จะนำครูให้เข้าร่วมหาแนวทางการพัฒนาการสอนเพื่อยกระดับทั้งการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน” ด้วยเหตุผลนี้ผู้นำการศึกษาต้องเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการของการนิเทศตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปและพร้อมที่จะพัฒนาองค์ความรู้ทักษะที่จำเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ วรพล ดิลกทวีวัฒนา (2560, หน้า 4) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นภารกิจสำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารโรงเรียนที่จะช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และมีคุณภาพ รวมทั้งส่งเสริมความมั่นใจ ความภาคภูมิใจของครู

3. ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูง ($r_{xy} = .871$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความสามารถในการบริหารปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาวะผู้นำ ด้านแรงจูงใจ และด้านโครงสร้างองค์การ ตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ปัจจัยข้างต้นนับว่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์ในการเป็นผู้นำ ส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาตนเอง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารต้องเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นด้านบริบท ปัจจัยการบริหาร กระบวนการ และผลผลิตของระบบการศึกษา เพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการประกอบการตัดสินใจกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา กล่าวคือ หากสถานศึกษาได้มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับสูงแล้ว ประสิทธิภาพการนิเทศภายในของสถานศึกษาจะมีระดับสูงด้วย ในทางตรงกันข้ามหากสถานศึกษาได้มีการบริหารจัดการในระดับที่น้อยแล้ว ประสิทธิภาพการนิเทศภายในของสถานศึกษาจะมีระดับน้อยด้วย ดังนั้น ปัจจัยการบริหารจึงเป็นปัจจัยเงื่อนไขไปสู่ความสำเร็จของการนิเทศภายในสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาจะต้องอาศัยปัจจัยการบริหารเป็นส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ อิฐ แยมยิ้ม (2563, หน้า 61–69) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ธีระ รุญเจริญ (2554, หน้า 177) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการบริหารและจัดการศึกษาและมีจรรยาบรรณวิชาชีพ จึงจะต้องมีคุณลักษณะที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการบริหารท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงจะสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามที่ตั้งเป้าหมาย สอดคล้องกับ สัมมา ธนินัย (2560, หน้า 94) กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร ที่จะต้องกำหนดแบบแผนและเทคนิคต่าง ๆ โดยนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การมาใช้เพื่อทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการ เลือกอำนาจให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพจากสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ

4. ปัจจัยการบริหารส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เรียงลำดับตามอำนาจพยากรณ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X₄) ด้านภาวะผู้นำ (X₁) ด้านโครงสร้างองค์การ (X₂) ด้านแรงจูงใจ (X₃) ซึ่งสามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ ดังนี้

4.1 ปัจจัยการบริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีเข้ามาแก้ปัญหาในการจัดการศึกษามากขึ้น การใช้เทคโนโลยีเพื่อการนิเทศภายในนั้น มีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบัน และการจะนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมให้เกิดประโยชน์สูงสุดจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผน การสร้างความเข้าใจ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เช่น การนัดหมายการทำงานในสถานศึกษา จัดเก็บข้อมูล รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริดา พันชัยภู (2564, หน้า 1639–1653) ได้ศึกษา เรื่อง รูปแบบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เหมาะสม มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เจนภพ ชาไมล์ (2561, หน้า 73–83) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการบริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถพยากรณ์การนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สงบ อินทรมณี (2562, หน้า 353–360) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมกับเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าพัฒนาความรู้ของตน รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งมีแผนการจัดการศึกษาที่ชัดเจน มีการวางแผนโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องทั้งสถานที่อุปกรณ์ต่าง ๆ และการพัฒนาบุคลากร

4.2 ปัจจัยการบริหาร ด้านภาวะผู้นำ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงถึงความเป็นผู้นำ สามารถโน้มน้าวใจครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนาและบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในการบังคับบัญชามอบหมายในการกำกับดูแลให้เป็นไปตามเป้าหมาย และประสานงานกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ การจัดการเรียนการสอนนั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความรอบรู้ทางด้านวิชาการ การกำกับติดตาม และการดำเนินงานนิเทศ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์และขับเคลื่อนสถานศึกษาจนนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ของสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยรัตน์ พารเพิง (2563, หน้า 112–125) ได้ศึกษา เรื่อง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำ สามารถทำนายกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี ภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ พิชาภพ พันธุ์แพ (2554, หน้า 12) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ ศาสตร์และศิลป์ในการจูงใจคนให้กระทำตามมติ ร่วมระหว่างผู้นำและผู้ตาม โดยที่ผู้ตาม เต็มใจและมีความสุขเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

4.3 ปัจจัยการบริหาร ด้านโครงสร้างองค์การ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างขององค์การอย่างเป็นทางการ โดยจัดแบ่งออกเป็นหน่วยงานย่อยต่าง ๆ กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานไว้อย่างชัดเจน ซึ่งถือว่าเป็นภาระหน้าที่สำคัญทางการบริหารที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติและรับผิดชอบในการจัดระเบียบงานในสถานศึกษาของตนเอง การจัดองค์การจะช่วยให้ผู้ร่วมงานทุกคนรวมกำลังกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของหน่วยงาน หากการจัดองค์การและการกำหนดหน้าที่ภายในหน่วยงานไม่เรียบร้อย ชัดเจน แน่นนอน การระดมกำลังเพื่อให้งานได้ผลสำเร็จย่อมประสบกับความยากลำบากในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อธิพงษ์ สิงห์สกล (2562, หน้า 105–106) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การมีอิทธิพลร่วมกันต่อการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ อัครวิณ วิภาดา (2557, หน้า 81) ได้ศึกษา เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้าง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 สอดคล้องกับ สัมมา รณิธ (2560, หน้า 75) กล่าวว่า โครงสร้างองค์การที่เหมาะสม จะช่วยให้การบริหารงานในองค์การเกิดประสิทธิผลสูงสุด เกิดความชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร สะดวกต่อการติดต่อระหว่างบุคคลฝ่ายต่าง ๆ และบุคลากรภายนอก นอกจากนี้โครงสร้างที่ดีจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตรวจสอบติดตามการดำเนินงานหรือแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทันช่วงที่และมีผลให้สามารถพัฒนางานต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

4.4 ปัจจัยการบริหาร ด้านแรงจูงใจ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างแรงผลักดันให้ครูเกิดความต้องการที่จะปฏิบัติงานในสถานศึกษา สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานที่ดี มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในองค์กรร่วมมือกันทำงานอย่างเต็มศักยภาพ บุคลากรที่มีแรงจูงใจจะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มากกว่าบุคลากรที่ไม่มีแรงจูงใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อังคสิทธิ์ ภูผิวนัน (2562, หน้า 59–75) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการบริหาร ด้านการจูงใจ เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 สอดคล้องกับ อัมพวรรณ สิริรักษ์ (2559, หน้า 116) ได้ศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดีมาก ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดีมาก โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุชาติ จรประดิษฐ์ (2557, หน้า 13) กล่าวว่า แรงจูงใจมีส่วนช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียรและความกระตือรือร้น พร้อมทั้งจะอุทิศเวลา แรงกาย แรงใจและสติปัญญาในการปฏิบัติงาน โดยมีความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์โดยมุ่งหวังที่จะให้ความต้องการของตนได้รับการตอบสนอง

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษา เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีประเด็นองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

ปัจจัยการบริหารมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานเอกชน เพราะการบริหารจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพมีปริมาณเพียงพอต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอต้องมีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับความต้องการของแผนงานและโครงการและต้องมีระบบการจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพเพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปัจจัยทางการบริหารอาจจะเพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ トラบเท่าที่ระบบการบริหารจัดการยังคงพัฒนาและก้าวไปอย่างไม่หยุดยั้ง จะเห็นได้ว่าปัจจัยการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรก คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แสดงให้เห็นว่าในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการนิเทศภายในสถานศึกษา มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนิเทศการศึกษา โดยใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการนิเทศการศึกษา สถานศึกษาไม่จำเป็นต้องเป็นโกดังเก็บข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ได้เอง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการการเรียนรู้ที่หลากหลาย การจัดหาทรัพยากร การเข้าถึงความรู้ การรับความคิดเห็น เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาความเป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษา

สรุป

ปัจจัยการบริหารส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เรียงลำดับตามอำนาจพยากรณ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X_4) ด้านภาวะผู้นำ (X_1) ด้านโครงสร้างองค์การ (X_2) ด้านแรงจูงใจ (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .779 แสดงว่า ปัจจัยการบริหารสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ได้ร้อยละ 77.90 ซึ่งสามารถอธิบายเป็นรายตัวได้ ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีเข้ามาแก้ปัญหาในการจัดการศึกษามากขึ้น การใช้เทคโนโลยีเพื่อการนิเทศภายในนั้น มีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบัน และการจะนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมให้เกิดประโยชน์สูงสุดจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผน การสร้างความเข้าใจ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เช่น การนัดหมายการทำงานในสถานศึกษา จัดเก็บข้อมูล รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจนภพ ขาไมล์ (2561, หน้า 73–83) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการบริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถพยากรณ์การนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ปัจจัยการบริหาร ด้านภาวะผู้นำ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงถึงความเป็นผู้นำ สามารถโน้มน้าวใจครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนาและบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในการบังคับบัญชา มอบหมายในการกำกับดูแลให้เป็นไปตามเป้าหมาย และประสานงานกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ การจัดการเรียนการสอนนั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความรอบรู้ทางด้านวิชาการ การกำกับติดตาม และการดำเนินงานนิเทศ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์และขับเคลื่อนสถานศึกษาจนนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ของสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยรัตน์ พารเพิง (2563, หน้า 112–125) ได้ศึกษา เรื่อง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำ สามารถทำนายกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี ภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัจจัยการบริหาร ด้านโครงสร้างองค์การ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างขององค์การอย่างเป็นทางการ โดยจัดแบ่งออกเป็นหน่วยงานย่อยต่าง ๆ กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานไว้อย่างชัดเจน ซึ่งถือว่าเป็นภาระหน้าที่สำคัญทางการบริหารที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติและรับผิดชอบใน การจัดระเบียบงานในสถานศึกษาของตนเอง การจัดองค์การจะช่วยให้ผู้ร่วมงานทุกคนรวมกำลังกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของหน่วยงาน หากการจัดองค์การและการกำหนดหน้าที่ภายในหน่วยงานไม่เรียบร้อย ชัดเจน แน่นนอน การระดมกำลังเพื่อให้งานได้ผลสำเร็จย่อมประสบกับความยากลำบากในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อธิพงษ์ สิงห์สกุล (2562, หน้า 105–106) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การมีอิทธิพลร่วมกันต่อการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัจจัยการบริหาร ด้านแรงจูงใจ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างแรงผลักดันให้ครูเกิดความต้องการที่จะปฏิบัติงานในสถานศึกษา สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานที่ดี มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในองค์กรร่วมมือกันทำงานอย่างเต็มศักยภาพ บุคลากรที่มีแรงจูงใจจะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มากกว่าบุคลากรที่ไม่มีแรงจูงใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อังคสิทธิ์ ภูผิวนัน (2562, หน้า 59–75) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการบริหาร ด้านการจูงใจ เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษา ปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านแรงจูงใจ มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารให้รางวัล หรือสิ่งจูงใจแก่ครูในการนำนโยบายของสถานศึกษาไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเข้าใจ มีทักษะในการจูงใจ การสร้างขวัญและ

กำลังใจมีความสำคัญในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู ด้วยเหตุนี้เอง ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้มีทักษะการจูงใจในการทำงานให้มากยิ่งขึ้น

1.2 จากการศึกษา ประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้านประสิทธิภาพการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษามีการวางแผน รวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการวางแผน รวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นระยะ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบันและสอดคล้องกับแนวโน้มในอนาคต

1.3 จากการศึกษา ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาหากจะนิเทศภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ควรจะต้องพัฒนาปัจจัยการบริหารเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.4 จากการศึกษา ปัจจัยการบริหารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาวะผู้นำ ด้านโครงสร้างองค์การ และด้านแรงจูงใจ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ดังนั้น การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับปัจจัยการบริหาร เพื่อเสริมสร้างการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยในแต่ละด้านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ขนาด และบริบทต่างกัน เช่น โรงเรียนเอกชน โรงเรียนลักษณะพิเศษ โรงเรียนมัธยม โรงเรียนอนุบาล เพื่อสร้างและค้นหาปัจจัยที่หลากหลายต่อการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

เอกสารอ้างอิง

- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจนภพ ขาไม้. (2561). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธีระ รุญเจริญ. (2554). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดการ และบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธีรพงษ์ สิงห์สกล. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ปิยรัตน์ พารเพ็ง (2563). *แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี*. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 12(3), 112-125.
- ปัทมา เนตรทอง. (2563). *ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของโรงเรียนในอำเภอยะรังบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3*. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 7(2), 163-171.
- พนัส ภิรมย์รักษ์. (2557). *ปัจจัยทางการบริหารที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3*. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 7(2), 25-34.
- พิชาภพ พันธุ์แพ. (2554). *ผู้นำกับการจัดการการเปลี่ยนแปลง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แอคทีฟพริ้นท์.
- “ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 137 ตอนที่ 82 ก. หน้า 8. 13 ตุลาคม 2561.
- วรพล ดิลกทวีวัฒนา. (2560). *คู่มือการพัฒนาวิชาชีพครู : การนิเทศ*. เอกสารประกอบการเรียนรายวิชา การพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาทีทยา ราชภักดี. (2561). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- วีระยุทธ ชาศะกาญจน์. (2556). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักศึกษามืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4 ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิธรดา พันชัยภู. (2564). รูปแบบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 10(4), 1639–1653.
- ศุภลักษณ์ ลิ้มหุณการ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 6(1), 163–184.
- สงบ อินทรมณี. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 16(1), 353–360.
- สัมมา รณิธิย์. (2560). *หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). *การบริหารการศึกษา หลักการและทฤษฎี* (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุชาติ จรประดิษฐ์. (2557). อิทธิพลของการใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อความสำเร็จทางการตลาดของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (โอท็อป) ระดับ 5 ดาวในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บช.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยศึกษานิเทศก์. (2564ก). *แนวทางการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)*. ม.ป.ท.
- _____. (2564ข). *ศาสตร์และศิลป์ในการนิเทศการศึกษา*. ม.ป.ท.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. (2563). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2563 – 2565)*. ฉะเชิงเทรา: สำนักนโยบายและแผน.
- _____. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565*. ฉะเชิงเทรา: กลุ่มนโยบายและแผน.
- อรรถธรณ์ โลคำ. (2565). การนิเทศภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 8(1), 186–202.
- อังคิตร ภูผาผัน. (2562). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ*, (ฉบับเสริม), 59–75.
- อัมพวรรณ สิริรักษ์. (2559). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการนิเทศภายในตามความเห็นของคณะกรรมการนิเทศในโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดีมาก*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัศวิน วิภาดา. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาลิษา กาวินา. (2564). การบริหารการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(12), 11–24.
- อิฐ แยมยัม. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. *ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร*, 22(2), 61–69.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Journal of Education and Psychological Measurement*, 30, 607–608.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale Reading in Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.
- _____. (1967). *The human organization: It management and value*. New York: McGraw-Hill.
- Sullivan, S. & Glanz, J. (2005). *Supervision that Improves Teaching: Strategies and Techniques*. California: Corwin Press.